

FAİZ
11.61
▼ % -0.02

PETROL
53.62
▼ %-0.3

BENZİN (95okt)
5.19 TL
1 Depo (45 lt) 233.55 TL

MOTORİN
4.48 TL
1 Depo (45 lt) 201.6 TL

YATIRIMI 4 DÖNEMDİR DÜŞÜYOR

**3 MİLYON SURIYELİNİN ÜRETTİĞİNİ SAYIYORUZ
AMA KİŞİ BAŞI GELİRDE DİKKATE ALMIYORUZ**

Suriyeli, kişi başı geliri

397 DOLAR ŞİŞİRİYOR

Milli gelir hesaplanırken Suriyelilerin üretim ve tüketimleri hesaba katılırken sayıları dikkate alınmıyor. Böylece Suriyeli etkisi ile daha çok artan milli gelir, daha az nüfusa bölündüğü için kişi başı milli gelir 397 dolar daha fazla çıkıyor

Rahim AK /EKONOMİ

İçişleri Bakanlığı'nın mart ayında güncellediği verilere göre Türkiye'de yaşayan Suriyeli göçmen sayısı 2 milyon 957 bine ulaştı. Türkiye'nin yaptığı yardım yanında Suriyelilerin Türkiye'ye ekonomik katkısı da azımsanmayacak düzeyde. Milli gelir hesaplanırken Suriyeli etkisinden sürekli söz ediliyor. Çünkü devlet yardımları kanalıyla yapılsa bile Suriyeliler için harcanan tutar milli geliri artıran bir

Suriyeli eklendiğinde kişi başı gelir 10 bin 486 dolara iniyor

	Nüfus (Bin kişi)	(TL)	(\$)
2015	78.218	29.899	11.019
2016	79.278	32.904	10.883
Suriyeli eklendiğinde	82.278	31.700	10.486
Fark	3.000	1.204	397

etki yapıyor. Bunun yanında artık birçok Suriyelinin iş sahibi olduğu, çalıştığı da bir gerçek. Birçok bakan büyüme 1 puanlık katkının Suriyelilerden geldiğini söylüyor.

SADECE VATANDAŞLAR VAR

Fakat büyüme rakamlarını etkileyen Suriyeliler kişi başı gelir hesaplanırken dikkate alınmıyor. Dün TÜİK'in revize ettiği rakamlara göre Türkiye'de kişi başı gelir 2016 sonunda önceki açıklandığı 10.807 değil 10 bin 883 dolar oldu. Türk Lirası bazında ortalama her Türkiye vatandaşının 32 bin 904 bin liralık yıllık geliri olduğu anlamına geliyor bu. İşte sorun da burada çıkıyor. Çünkü bu rakamlara sadece vatandaşları hesaba katılarak ulaşıyor. Üretime tüketime katılan 3 milyon Suriyeli yok sayılıyor. Oysa söz konusu olan 2016 sonunda TÜİK'in 79 milyon 278 bin olarak dikkate aldığı Türkiye vatandaşları değil bunlara ek 3 milyonun durumu.

AVRUPA'DA DA TARTIŞMA KONUSU

İşte eğer Türkiye'de toplam 2 trilyon 608 milyar lirayı bulan 2016 milli geliri Suriyeliler hesaba katılarak kişi başı gelir hesaplandığında yani nüfusu 3 milyon Suriyeliyi ekleyip 82 milyon 278 bin olarak aldığımızda kişi başı gelirin gerçekte 10 bin 883 dolar değil 10 bin 486 dolar olduğu ortaya çıkıyor. Yani Suriyelilerin sayılmaması nedeniyle kişi başı gelir olduğundan 397 dolar daha fazla görünüyor. TÜİK yetkilileri ise milli gelir hesabında nüfusun o ülkede yerleşik olma durumunun esas alındığını belirtiyor. Ancak Suriyeliler Türkiye'de ve Avrupa'da yılın tamamında yerleşik oldukları halde statüleri şu anda teorik olarak tartışmalı. Yani ne yerleşik sayılıyorlar ne de yabancı.

SURİYELİLERİN EKONOMİYE ETKİSİ ARAŞTIRILDI

360 milyon \$ yatırım yapıp 6 bin şirket kurdular

Türkiye'ye göç eden 3 milyonu aşkın Suriyelinin Türk ekonomisine yük olduğu, işsizliği artırdığı tartışmaları devam ederken, "Suriyelilerin Durumunun İyileştirilmesi Programı"nı yürüten merkezi İstanbul'da bulunan

bbakir@htgazete.com.tr

**Bahar
BAKIR**

Ekonomistler Platformu, Suriyelilerin

ekonomiye etkilerine ilişkin bir rapor hazırladı. Rapora göre Suriyeli yatırımcılar Türkiye'de 360 milyon dolardan fazla yatırım yaptı. Raporda tespitler şöyle:

- **BU YIL 2 BİN ŞİRKET:** Suriyeliler, son 6 yılda ekonomiye gözle görülür katkıda bulundular. 2016 yılında Suriyeli ortaklığıyla kurulan şirket sayısı bin 800'ü bulurken, 2017'nin ilk altı ayında bu sayı bine yakın. Bu yıl Suriyeliler tarafından kurulan işletmelerin sayısının 2 bini aşması öngörülmüyor.
- **360 MİLYON DOLAR:** Suriyeli yatırımcılar, Türkiye'de 360 milyon dolardan fazla yatırım yaptı.
- **OLAĞANÜSTÜ ARTIŞ:** Türkiye'de Suriyelilerin girişimcilik faaliyetleri, 2015 yılında olağanüstü artış gösterdi. 2014'te 90 milyon dolar, 2015'te 84 milyon dolar, 2016'da 80 milyon dolar, 2017'nin ilk altı

ayında da 45 milyon dolar sermayeli şirket kuruldu.

- **YÜZDE 14:** 2011'den itibaren Suriyelilerin Türkiye'de kurduğu şirketlerin sermayesi, bu dönemdeki toplam yabancı sermayeli şirketlerin yüzde 14'ünü oluşturuyor.

- **6 BİN 322 ŞİRKET:** 2011-2017 yılları arasında Türkiye'de 6 bin 322 işletme Suriyeli ortaklığıyla kuruldu.

- **57 BİN DOLARDAN FAZLA:** Türkiye'de Suriyeli ortaklığıyla kurulan bir firmanın ortalama yatırımı 57 bin dolardan fazla.

- **YÜZDE 12.4:** 2016 yılında çalışma izni bulunan Suriyelilerin sayısı 7 bin 53 idi. Suriyelilerin toplam yabancı işçideki payı yüzde 12.4.

'İSTANBUL'A KATKI SAĞLADILAR'

Raporda, Suriyelilerle ilgili de şu değerlendirme yer aldı: "Böylesine büyük göç sonrasında Suriyelilerin kurdukları işletmeler, kendi vatandaşlarının iş bulmasına

ve Türkiye'de yaşamlarını sürdürmelerine destek oldu. Bu işletmeler, örneğin İstanbul ilçelerindeki ekonomik faaliyetlere gözle görülür katkı sağladı."